

Національна академія наук України
**ДЕРЖАВНИЙ
ПРИРОДОЗНАВЧИЙ
МУЗЕЙ**
Україна, 79008, м. Львів, Театральна 18.
Тел.: (0322) 728-917, факс: 742-307
E - mail: office@museum.lviv.net
<http://museum.lviv.net>
Р/р №4010165400159
ВДК у Галицькому районі м. Львова
ЗКПО 03534452

National academy of Sciences of Ukraine
**STATE MUSEUM
OF NATURAL
HISTORY**
Teatralna Str. 18, Lviv 79008, Ukraine
Tel.: (0322) 728-917, fax: 742-307
E - mail: office@museum.lviv.net
<http://museum.lviv.net>
Galitski State Treasury of Lviv,
Branch 69070200 / 001

04.12.2015р., № 135

Президенту України П.О.Порошенку

Голові Верховної Ради України В.Б.Гройсману

Прем'єр-міністру України А.П.Яценюку

Президенту Національної академії наук України Б.Є.Патону

Головам комітетів Верховної Ради України

Міністрам Кабінету Міністрів України

Шановні панове!

Розглянувши проект Закону України “Про державний бюджет України на 2016 рік” хочемо звернути Вашу увагу на недоліки і небезпеки проекту Держбюджету на 2016 рік для функціонування та розвитку науки в Україні.

1. У Статті 30 пропонується “*Реорганізувати національні галузеві академії наук - Національну академію аграрних наук України, Національну академію медичних наук України, Національну академію педагогічних наук України, Національну академію правових наук України, Національну академію мистецтв України шляхом їх приєднання до Національної академії наук України.*”

Така пропозиція виходить за межі компетенції закону про бюджет України і є некомпетентним і неефективним управлінським рішенням. Враховуючи відсутність попереднього публічного обговорення, відсутність розрахунків обсягів робіт, відсутність аналізу доцільності такого кроку та його наслідків, призведе до поглиблення кризи довіри між суспільством і керівними органами.

2. У статті 30 зазначається, що “*Національна академія наук України є правонаступником усіх прав та обов'язків, у тому числі на всі об'єкти права інтелектуальної власності національних галузевих академій наук.*”

Категорично не погоджуємося із таким формулюванням. Права інтелектуальної власності мають врегульовуватися окремим Законом, який необхідно розробити на основі світових аналогів. Наприклад, в США власність передається державним установам лише у випадку, якщо автор розробки відмовляється від її впровадження. Таке формулювання свідчить про некомпетентність у цих питаннях укладачів даного проекту закону.

3. Формулювання “*Визначити Національну академію наук України відповідальним виконавцем у системі Міністерства освіти і науки.*” фактично означає позбавлення

Національної академії наук України незалежного статусу, що протирічить і статуту НАН і закону України про “Наукову і науково-технічну діяльність”.

4. Вказані у статті 30 терміни і завдання, а саме *“Кабінету Міністрів України: до 1 січня 2016 року забезпечити передачу в установленому порядку закладів, установ, організацій, що віднесені до відання Національної академії наук України, Національної академії аграрних наук України, Національної академії медичних наук України, Національної академії педагогічних наук України, Національної академії правових наук України, Національної академії мистецтв, на фінансування/надання фінансової підтримки/оплату робіт, послуг через Міністерство освіти і науки як головного розпорядника бюджетних коштів та Національну академію наук України як відповідального виконавця;...”* ще раз засвідчує некомпетентність укладачів проекту закону. **За такий період часу нереально здійснити прописані заходи, тобто у проекті закону одразу закладається його невиконання. Таке злиття потребує не тільки переписування усіх статутів академій, але й повного аудиту та опису майна. А наявність у переліку галузевих академій, які мають увійти у НАН, Національної академії мистецтв України - не витримує ніякої критики.**

5. Неможливі до виконання також і терміни, у які в Проекті Держбюджету пропонується завершити реорганізацію всіх наукових установ в Україні – а саме 7 місяців (до 1 серпня 2016 року). **Такий поспіх наштовхує академічну спільноту на думку про те, що основною причиною таких недолугих і непрофесійних “реформаторських” пропозицій, є чисте бажання розпоряджатися власністю Академії, а не державне розуміння перспектив розвитку наукової сфери України.** Це особливо помітно у прикінцевих положеннях проекту Держбюджету, де у п. 11 вказано буквально наступне: *“З метою ефективного використання земельних ділянок, що перебувають у державній власності, органам виконавчої влади, до повноважень яких належить передача в оренду таких земельних ділянок, Національній академії наук забезпечити передачу в оренду земельних ділянок державної власності на конкурентних засадах (земельних торгах).”*

6. Наступний абзац пункту 30 *“...фінансування наукової і організаційної діяльності президій національних галузевих академій наук до завершення процедур реорганізації здійснити у 2016 році за рахунок та в межах бюджетної програми «Заходи щодо оптимізації системи національних галузевих академій наук»...”* теж викликає занепокоєння. **Програма про яку йдеться не проходила ніяких фахових обговорень, не надана нам для ознайомлення. Незрозумілі зміст та фінансове наповнення цієї програми, виконавці та замовники.**

7. Здійснити заходи *“...пов'язані із реорганізацією національних галузевих академій наук; забезпечити контроль за проведенням суцільної інвентаризації майна, у тому числі нематеріальних активів національних галузевих академій наук...”* про які теж йдеться у пункті 30, неможливо. **Інвентаризація майна академій без аудиту діяльності позбавлена сенсу. Тим більше, у вказані строки. Включення “нематеріальних активів” у цей перелік викликає нерозуміння, як і хто буде проводити експертизи щодо оцінки нематеріальних активів, щоб визначити їх вартість?**

8. Формулювання останнього абзацу пункту 30 *“...разом з Національною академією наук України забезпечити концентрацію бюджетних видатків та науково-технічного потенціалу на здійсненні фундаментальних та прикладних наукових досліджень з найважливіших проблем, здійснити інвентаризацію переданих закладів, установ, організацій, провести їх державну атестацію та визначити ефективність їх діяльності, до 1 серпня 2016 року вжити заходів щодо оптимізації мережі установ, закладів, організацій, чисельності їх працівників, зокрема, реорганізації, об'єднання, ліквідації неефективних закладів, установ та організацій чи припинення їх діяльності...”* взагалі не витримує ніякої критики. **Для визначення найважливіших проблем необхідно спочатку розробити стратегію, та після суспільного обговорення визначити, які ж проблеми**

“найважливіші”. Для цього необхідно, щоб запрацювала Національна наукова рада, створення якої закладене в новому Закону про науку, і повністю нівелюється проектом Держбюджету.

Підсумовуючи все вище наведене, ще раз звертаємо вашу увагу на ризики і втрати, які неминуче з'являться у випадку прийняття цього закону у такому вигляді.

Проект демонструє абсолютну відсутність послідовності та системності у здійсненні реформ. Закон, який має опікуватися виключно бюджетними питаннями тільки на ОДИН наступний рік, виходить за ці рамки і втручається в питання реорганізації сфери, яка має глибокий і стратегічний вплив на весь майбутній розвиток країни, тим самим перекреслюючи всю попередню роботу, направлену на реорганізацію та справжню реформу наукової сфери в Україні. Не зрозуміло звідки виникла ідея “злиття і оптимізації” і чому вона не пройшла належного громадського і фахового обговорення, що у свою чергу робить незрозумілим скільки така “оптимізація” буде коштувати державному бюджету. Навіть за приблизним аналізом, прийняття такого закону призведе до зниження показників України в Глобальному Інноваційному індексі за показником Людський капітал з 36 місця до 65 і нижче, що понизить загальний індекс з 64 до 80 місця.

Проект закону протирічить Статуту Національної Академії Наук та галузевих Академій, які є самоврядними організаціями відповідно як до нового Закону про науку та науково-технічну діяльність, так і до діючого на цей момент Закону. Також Проект Держбюджету на 2016 не відповідає Коаліційній угоді, Стратегії 2020, рекомендаціям парламентських слухань про законодавче забезпечення наукової діяльності. Закон про науку та науково-технічну діяльність, був щойно прийнятий Парламентом після непростих та відкритих дискусій в Комітеті ВР з питань науки та освіти із залученням широких верств як науковців, так і представників виконавчої влади. Новий Закон про науку і науково-технічну діяльність подавався Кабміном і розглядався, зокрема, Мінфіном. Складається враження що Кабінет міністрів ухвалює Закони, які протирічать один одному та Коаліційній угоді. Питання реорганізації самоврядних організацій, якими за визначенням є академії наук, не можуть вирішуватися Законом про бюджет та Мінфіном.

Враховуючи, що Проект закону Держбюджету у частині фінансування Національної академії наук України незрілий та передчасний, погано обґрунтований, не враховує специфіки галузі, виходить за межі своєї компетенції, загрожує євроінтеграційному спрямуванню української науки, у тому числі в рамках щойно підписаної Асоціації до Горизонту 2020. Вимагаємо вжити відповідних заходів для усунення недоліків і порушень чинного законодавства та вилучити з проекту Закону про Державний бюджет України на 2016 рік статтю 30 у редакції Кабінету Міністрів України.

За дорученням наукового колективу
Державного природознавчого музею НАН України

Директор, д.б.н., професор

Ю. М. ЧЕРНОБАЙ